

sacramētū. et ecce venire ad me duo iuvenes
saccū cū integra pecunia deferētes: orantes
vt p̄lo significarē ī publico n̄ro sermōe q̄li-
ter ip̄i pecūias illas inuenerāt: q̄s restituere
erāt paratī: dīcī eis q̄ nō erat longe eundem
cū patron⁹ in ecclesia ad hoc morare. **M**isi
iraq̄s focū p̄ illo ⁊ missa finita ad me venit ac
pecūias amissas meritis beati antonij recu-
perauit. **P**auca sunt immo q̄si nulla q̄ dīxi-
mus: cū quotidie mortales innumera a deo
suscipiāt b̄tō antonio interueniente b̄nficia.
Liberant ei⁹ interuētū a naufragio sepissi-
me nauigantes a piculis grauissimis: mulie-
res parturiētes: ab infirmitatib⁹ varijs illas
patiētes: ab obprobrio sterilitatis vxores q̄n
q̄ p̄pterea viris etose: a piculis fluminū: latro-
num: aliorūq̄ discriminū pegrinātes. **P**ro-
pter q̄ oīa ⁊ s̄lia in toto orbe sanct⁹ hic a cun-
ctis fidelib⁹ fidelissim⁹ aduocatus exposit⁹.
Quē nos deprecemur vt et p̄ nobis p̄petu⁹
intercessor apud deū immortalē assistat: impe-
tretq̄ gratiā et tandē vitā eternā. Amen.

Sermo septuagesimus de sancta catheri-
rina de senis terci⁹ ordinis sancti dñici.

Multe filie congre-
gauerunt diuitias: tu sup̄gressa es
vniuersas. **S**cribunt hec verba p̄
uerbior⁹ vlti. c. **I**nuente sunt vsq̄ in p̄ntem
diē q̄s plures mulieres sanctissime q̄ in habi-
tu sancti dñici seruientes iesu xp̄o resplende-
runt miro fulgore virtutū et sanctitat⁹. **D**ibo
n̄i placita est b̄tā catherina senensis n̄ro tpe ca-
thologo sanctor⁹ p̄. **P**riū pontificē summū an-
numerata. **S**z vt sua opa atq̄ virtutes ple-
nius innotescāt: in p̄nti sermone de p̄stantissi-
ma tante virginis excellētia verba faciemus.
Eui nō incōgrue immo accommodatissime re-
ferre possum⁹ verba p̄posita in themate n̄ro
in q̄ cōmendat⁹ q̄ diuitias virtutū copiosissi-
me sup̄ ceteras cōgregauit. **I**ndēt enī Berni.
in sermone de sp̄uali regno. **V**ere diuitie nō
opes sunt sed virtutes q̄s secū p̄scia portat:
vt in p̄petuū diues fiat. **H**omōi bonusta diui-
tijs catherina ingressa est regnū celoz. **D**e cu-
ius excellētia tria mysteria p̄ponimus p̄tem-
planda.

Primū d̄r possibilitatis.

Secundū singularitatis.

Terciū sublimitatis.

In primo videbimus an fuerit possibile bea-
tam catherinā in muliebri statutā amplissi-
mis p̄rogatiuis fuisse dotatā.

In secundo quibus virtutibus fuit singula-
riter adornata.

In tercio vero q̄ fuerit a deo sup̄naturalib⁹
gratijs sublimata.

Quē nō debet aliq̄s existare impossibilia fo-
re illa: q̄ de b̄tā catherina dicunt: cū de⁹ mul-
tipliciter magnificare voluerit etiā femineū
sexum.

Capitulū. i.

Primū mysteriū cōtemplandū de ex cel-
lentia et sanctitate b̄tē catherine d̄r pos-
sibilitatis. **I**nsultāt q̄ppe nobis de ea loquē-
tibus pleriq̄: vel passione humana deuicti:
vel sua p̄sumptōe inflati: aut q̄d deier⁹ est:
fide religione ac deuotōe penitus ieiuni ⁊ nu-
di: asserētes nō expedire de vna muliere tanta
eruutare magnalia: nec possibiliter credūt:
aut verisimile fore: vt hec sp̄osa xp̄i fecerit tā-
ta egregia facinora quāta vel scripta sunt de
ea vel dicunt. **Q**uibus nos obuiare volentes
ostendem⁹ q̄ deus oīpotens muliebrē sexū.
q̄ sibi sic placuit: magnificet in multis et p̄ci-
pue in septem.

Primo in nobili p̄ductione

Secundo in excellēti cōsignatione.

Tercio in p̄phetica illustratione.

Quarto in materna electione.

Quinto in iocunda apparitione.

Sexto in mirabili fortificatione.

Septimo in glorioza resurrectione.

Primo deus magnificauit muliebrē sexū
in nobili p̄ductōe. **N**ā deus b̄ndictus vt in-
quit tho. i. pre. q. xcij. **Q**ui sol⁹ est nature in-
stitutor: potuit virū de limo terre: vel mulie-
rē de costa viri formare. **U**n̄ Aug⁹. li. ix. sup̄
Gene. ait. **F**ormare vel edificare costā vt mu-
lier esset nō potuit: nisi de⁹ a q̄ vniuersa natu-
ra subsistit. **Q**uā aut ministeriū angeli exhibu-
erunt deo in formatōe mulieris nescim⁹. **T**er-
tum tñ est q̄ sicut corpus viri de limo nō fu-
it formatū p̄ angelū: ita nec corpus mulieris
de costa viri. **F**ormauit vero deus ip̄am mu-
lierē in adiutorij viri: vt scribit⁹ Gene. ca. ij.
In adiutorij. s. generatōis. **E**t fm̄ phm etiā
domestice vite: quare et ip̄a ad vniuersi p̄fe-
ctionem cōcurrit. **E**t vt ait Ricar. in suo. iij.
dist. cliij. **Q**uāuis mulier genere⁹ p̄ter in-
tentionē nature p̄ticularis: est tamē de inten-
tione nature vniuersalis: que vtrūq̄ sexum
requirit ad perfectā humane speciei genera-
tionem: vt autē deus producte prime mulie-
ris nobilitatē manifestaret: dum illam de co-
sta ab adam detracta formare vellet: immisit
sopozē in illum. **U**t autē **A**sserit Aug⁹. ix. su-
per Gene. ad litterā. **S**opor ille fuit raptus
vel extasis: q̄ tunc forte vidit p̄ essentiā dñi
et interfuit curie angelorū. **C**osta etiam illa
fm̄ **T**ho. detracta fuit absq̄ lēione et dolore

Et vt refert **Andul.** in suo. ij. di. xviij. fuit
costa sic detracta angelico ministerio: licet il-
lorū nō fuerit ministerio formata. **S**ecun-
do deus magnificauit muliebrem sexū in excel-
lenti cōsignatione. **V**oluit quidē sua imāgie
illā cōsignare. **U**n̄ **Bene.** i. c. **A**ū dixisset s. ri-
ptura. **C**reauit deus hoīem ad imaginē iuā
ad imaginē dei creauit illū. **D**einde subiun-
xit: masculū et feminā creauit eos: vt sic intel-
ligat etiā mulier ad imaginē dei creata. **A**d
qd̄ clar⁹ inuestigandū dicit **Bonaue.** in. ij.
di. xvi. et **Tho.** i. pte. q. xcij. **E**t cū homo fm̄
intellectuale naturā ad imaginē dei cēdicat:
fm̄ hoc maxie ē ad imaginē dei q̄ intellectu-
alis natura deū maxie imitari p̄t. **I**mitat autē
intellectualis natura maxie deū: q̄stum ad
hoc q̄ deus seipm̄ intelligit et amat. **E**t sic tā
in viro q̄ in muliere inuenit̄ dei imago: q̄stū
ad illud in q̄ principaliter rō imaginis cōsi-
stīt. s. q̄stū ad intellectuale naturā. **S**ed q̄-
tum ad aliqd̄ secundariū imago dei inuenit̄
in viro: fm̄ qd̄ inuenit̄ in muliere. **N**am vir
est principiū mulieris et finis: sicut deus est
principiū et finis totius creature. **U**n̄ apls
ad **Corinth.** **U**ir est imago dei: mulier autē
est imago viri. **E**t hoc mō intelligenda sunt
verba q̄ ponunt. xxiij. q. v. c. hec imago. et. c.
mulier. vbi dicit. **M**ulier nō est ad imaginē dei
s. q̄stū ad hoc secundariū nō q̄stū ad p̄ncipa-
le. **S**ilr̄ dicit **Ricar.** de angelo et de hoīe in
suo. ij. di. xv. q. s. q̄stum ad id in quo essentia
liter p̄sistit rō imaginis: expressius est imago
dei in angelo q̄ in hoīe **I**dē dicit **tho.** vbi. s.
Un̄ **Brego.** xxxvij. moral. exponēs illud **E**se-
chielis. **T**u signaculū similitudinis ait. **A**i-
cet hō ad similitudinē dei creatus sit angelo
tū quasi maius aliqd̄ tribuēs nō eū ad simi-
litudinē p̄ditū fm̄ ipm̄ signaculū similitudi-
nis dei dicit: vt q̄ subtilior est i natura: eo in
illo similitudo dei plenius credat̄ exp̄ssa. hec
ille. **S**ed q̄stū ad aliqua accidentalia: exp̄ssi-
us est imago dei in aīa q̄ in angelo: q̄stū aīa cō-
tinet et regit totū corpus suū: tanq̄ suū vni-
uersum existēs in q̄libet pte illius sicut deus
regit et cōtinet totū vniuersum: tot⁹ existens
in qualibet pte vniuersi: vir itaq̄ et mulier cō-
ueniunt in imaginē: q̄stū ad id qd̄ imaginē ef-
ficientiale vt predictū est: vir illā excedat q̄stum
ad id qd̄ est accidentale. **T**ercio deus ma-
gnificauit muliebrem sexū in p̄phetica illustra-
tione. **N**ā et mulieres q̄ plures p̄phetie lumi-
ne illustrauit **S**icut fuerūt maria soror aarō
vt p̄t̄ **Exo.** xv. c. l. di. decretorū. c. si post ordi-
nationē. **E**t anna p̄phetissa **Luce.** ij. c. **E**t si-
bille: quaz meminit **L**ancantius li. i. diui.

insti. **E**t vt scribit̄ in glo. **J**udicum. iij. c. q̄
mulieres assumeptę sunt ad gratiā p̄phetie fit
vt in hoc p̄stet̄ occasio mulieri nec p̄ infir-
mitatē desperet. **Q**uarto magnificauit deus
muliebrem sexū in materna electione. **V**olens
quippe humanā sibi copulare naturā: virgi-
nē mulierē in matrē elegit: cui tā amplissimū
gratie sue munus p̄cessit vt tam in merito q̄
in p̄mio: post suū filiū oēm sup̄auit creaturā:
tam angelicā q̄ humanā: cui etiā et si honor
latrię nō sit exhibendus tū honor dulle di-
gnitatis nō est sibi denegandus: ita q̄ magis
ip̄a sit honoranda q̄ aliq̄s alius: immo qui-
cūq̄ aliq̄ cōcines et sancti regni celorū. **D**e p̄-
stantia vero eius maternitatis diximus i ser-
mone de eius visitatōe. **Q**uinto magnificat
deus muliebrem sexū in iocunda apparitōe.
Surgēs nāq̄ ex mortuis rex seculorū primo
mulieribus se videndū exhibuit. **U**n̄ mare⁹
vlti. c. ait. **S**urgens iesus mane prima sab-
bati: primo apparuit marie magdalene. **E**le-
cta fuit mulier vt esset nuncia vite: ne despi-
ceretur sexus femineus: eo q̄ mulier nuncia
fuerat mortis. **E**t de hac materia diffuse di-
ctū est in sermone de resurrectōe xpi. **S**ec-
to magnificauit deus muliebrem sexū in mira-
bili fortificatione. **F**uerūt quidem mulieres
innumerabiles: q̄ virginitatis amore succē-
se: zeloq̄ fidei xpi inflammate adeo fortes in-
uente sunt: vt nec imperiorū tyrannorū
timuerūt: nec illata cuiuscunq̄ generis hor-
rurunt supplicia: nec mortē aufugerūt violē-
tam. **P**atēt hec oīa in catharina. cecilia. aga-
tha. lucia. agnere. eufemia. ruffina. secunda.
anastasia. eulalia. prisca. dorothēa. biniana.
cristina. iustina. herina. margarita. martina.
emerentiana. apollonia. sabina. barbara. vrsu-
la et vndecim milib⁹ sociabus eius: ceterisq̄
quorū noīa et miranda gesta longū foret ex-
primere: q̄ oēs cōtra naturā p̄ditionis natu-
ralis ip̄arum aīo fortī atq̄ cōstanti queq̄ su-
perauerūt tormēta: mortēq̄ inter illā cōstan-
tissime pertulerūt. **N**ō potuerūt hec fieri ni-
si sup̄no assistente p̄sidio: cum mulieres sint
natura sua molles in alios: et multo magis
ad seip̄as pie. **I**nquit enī **Aristo.** in li. de aīa
bus: mulieres sunt naturaliter pie excepta vr-
sa et leoparda. **T**anta igit̄ firmitas animi in
virginibus sup̄radictis nō potuit nisi a bo-
no deo puenire. **O**b qd̄ ecclesia ad deū ita di-
cit. **D**eus q̄ inter cetera potētie tue miracula
etiā in sexu fragili victoriā martyriū p̄tulisti
Septimo magnificauit deus muliebrem
sexum in glorioſa resurrectōe. **U**n̄ equidē te-
stat̄ **Aug⁹.** li. xxiij. de ciui. dei. **M**ulieres in

seru femineo resurgens: qz hoc erigit natura
indivisi: et cōgruit pfectioni speciei: et erit
ocasio laudandi sapientiā diuinā vt ponit
Ricard. in. iij. vñ Aug. vbi. s. sequit̃ dicens
Membra feminea nō erunt accommodata ve
teri vsui: sed nouo decori quo nō alliciāt aspi
cientis cōcupiscentia: q̃ nulla erit: sed dei lau
detur sapiētia atq; clementia. Cum igit̃ arti
fer ille mundi sapientissimus muliebrem sexū
tot miris varijsq; modis voluerit reddere di
gnum. Cur incredibile ē q̃ beatā catherinā
magnā fecit inter sanctos. Nō est impossibi
le apud deū omne verbū. Ipe itaq; deus hāc
virginē nasci fecit in famosa amplissimāq; ci
uitate senarij: parentib; popularib; honestis
simis et timētib; deū: fame bone apud oēs.
Pater iacobus benencasā vocatus est: mater
vero lappa. Ex ipis p̃dijt hec filia etate in in
fantili oib; grata et cūctis amabilis. Due dū
quintū vix attigit annū ad virginis gloriose
marie deuotionē se cōuertit. Et sepius tūc vi
debatur ascendendo et descendēdo p̃ gradus
scale q̃ erat in domo: dei matrē humiliter salu
tare dicendo. Ave maria: cuius virtutes in
quib; p̃fecit in sequenti mysterio laus refer
rabuntur.

De septem p̃cipuis et singularissimis vir
tutibus q̃bus floruit beata catherina.

Capitulū. ij.

Eundū mysteriū cōtemplandū de ex
cellētia et sanctitate beate catherine d̃z
singularit̃. Fuerūt quippe in illa vltra ali
qs virtutes septē p̃cipue et singularissime.

Prima dicit̃ virginitas.

Secunda magnanimitas.

Tercia austeritas.

Quarta pietas.

Quinta patientia.

Sexta humilitas.

Septima p̃seuerantia.

Prima virtus p̃cipua et singularis fuit vir
ginitas: que in ea satis laudabilis extitit, ma
xime p̃pter tria.

Primo p̃pter etatem.

Secundo p̃pter p̃trarietatem.

Tercio p̃pter puritatem.

Primo reddi laudabilis virginitas cathe
rine p̃pter etatē. Nā septimo etatis anno vo
tum expressum emisit de virginitate seruāda

Nec obstat qz nondū ad annos puenerat pu
bertatis: vt sic diceret̃ infantili motu excita
ta vouisse: qm̃ si malicia supplere p̃t etatē: vt

inquit dñs Hostiens. in sum. li. x. de despon.
impu. multo fortius id p̃t gratia dei. Sicut

pic credimus de sancto Nicolao q̃ quarta et

sexta feria dum infantulus erat: lac ex pecto
re matris vel alterius cuiuscunq; sugere re
cusabat. Potuit itaq; spūs sancti gratia libe
rum arbitriū catherine accelerare vt virgini
tatem se seruaturā foueret: qd̃ facile deprehē
di p̃t. Ex ostensa sibi visione mirabili. Sex
to quidē anno etatis sue redeunte puella de
domo sororis sue nupte: vidit in aere supra
ecclesiā fratrum predicatorum saluatore sedentes
in throno indumentis papalib; insignitū et
aplis sociatū. Qui eleuata manu in eā intin
gens signo crucis illā benedicebat. Qua habi
ta visione adeo extitit in dño cōfortata: vt nil
aliud q̃reret nisi loca secreta orōni apta: puel
lasq; ceteras verbo et exēplo induceret ad o
randū. Secundo reddi laudabilis virgini
tas catherine p̃pter p̃trarietate. Nā licet pa
rentes illius multo tpe vidissent in filia tot
signa et primordia sanctitatis ignorabāt ni
hilominus votū virginitatis p̃ eā emissum.
Qua de re cū. xij. annū iam attigisset instabat
mater vt inciperet se ornare sicut cetera nu
ptui tradende facere cōsueuerūt: qd̃ illa face
re renuit: et post sororis illi? iam nupte suauis
vel leuiter se ad ornātū cōposuit: nō vt virgi
nitatis p̃positū infirmaret: sed vt sic cōdesce
deret importune p̃suasioni sororis. Tū cito
semetipam redarguens: ad lamenta p̃nie se cō
uertit: ac si aliqd̃ grande peccatū p̃petraasset:
cum in rei veritate vix peccauerit venialiter.
Tū vero ardentior ex post deuotioni et ora
tioni se dedisset: nulla q; de ornatu corporis
inellet ei cura: parētes quendā religiosus de
um timentē et eis notū peccatū sunt vt filiam
alloqueret moneretq; vt se pararet ad virum
in breui suscipiendū. Ille aut̃ cognito p̃posito
to virginis illā in dño cōfortauit: monuitq;
vt capillos tonderet: qd̃ illa q̃ primū imple
uit. Nesciētes adhuc sui que in corde eius la
tebant omni libertate locoq; priuarūt: depu
tarūtq; cunctis vilibus seruitij domus: que
patienter oīa sustinēs ad quandā camerā v
nius sui germani q̃ erat sine clausura se colli
gebat: ibiq; sponsum virginum xpm̃ orabat.
Tandē elapso aliquātulo spacio suos aduo
cans votū qd̃ ab infantiauerat publice re
serauit. At parentes omni duritia deposita:
illā benedixerunt: p̃hibuitq; pater omnibus
de domo ne illā de cetero molestarēt. Tercio
laudabilis fuit virginitas catherine p̃
pter puritatē. Nō enim solū integritatē car
nis retinuit: sed mentis puritatē vsq; ad mor
tem seruauit: qd̃ declarauit mira ipi? despo
satio. Cōtingit quidē quodā carnis priuū tpe
catherinā cunctis tpalibus delectationibus

ff i

247

contemptis orationē suā intensius replicas
re: et q̄ dñm apparere ac dicere. Quoniam mun-
dana q̄q̄ meo amore calcasti: ego solēniter te
desponsare decreui. Tūc apparuit gloriosa
dei genetrix: iohānes euangelista: ap̄ls pau-
lus: beatus dñicus atq̄ dauid psalteriū pul-
sans. At genetrix dei dexteram virginis sua
manu suscipiēs digitosq̄ suos extendēs: ad
filiū postulabat quatenus eā desponsare di-
gnaretur. Qui anulo suscepto: dextereq̄ sue
anulari digito imponens. Dixit desponso te
mibi creatori et saluatori tuo in fide vsq̄ q̄ in
celis tuas mecum nuptias celebrabis et tua vir-
ginitas semp̄ conseruabit illibata. **Secūda**
virtus p̄cipua et singularis beate catherine
fuit magnanimitas ex q̄ audacter mundū cō-
tempnit: habitūq̄ ordinis de p̄ntia sancti do-
minici deuote recepit: hic vero ordo triplici-
ter cōmendatur.

Primo q̄ a sancto dñico institutus.

Secūdo q̄ ab ecclesia approbatus.

Tercio q̄ a deo magnificatus.

Primo ordo ille fuit a sancto dñico insti-
tutus. Ip̄e beatus pater in lombardia hunc
ordinē instituit: quē de militia iesu xpi a prin-
cipio appellauit: eo q̄ illius ordinis fr̄es here-
ticis bona ecclesiarū vsurpantibz viriliter se
opponēbāt: pugnabātq̄ omni conatu p̄ p̄di-
catorū bonoz recuperatōe et p̄seruatōe. **Sed**
postea hereticis p̄ sanctū dominicū et sanctū
petrū martyre aliosq̄ p̄dicatores deletis: pe-
nitentis quasi extinctis mutātū fuit nomen il-
lud de militia in nomē de penitētia. **Secūdo**
ordo ille ab ecclesia fuit approbatus. **Quōd** p̄t̄
p̄ **Honoratū** quartū. et **Iohannē**. xxij. **Boni-**
facium. ix. et **Innocentiū**. vij. qui dicto ordi-
ni plurima puilegia cōcesserūt. **Tercio** hic
ordo est a deo magnificatus. Voluit enī ple-
rasq̄ dñas in illo vinētes et morietes signis
et miraculis plurimis coruscare. Sicut fuit
beata Iohanna de vrbe veteri. beata marga-
rita nouella de ciuitate castelli. beata helena
de vngaria. et sancta catherina de qua loqui-
mur alieq̄ multe. Qualiter q̄ catherina huic
ordini sancto se dedicauit docet eius legēda:
in qua narrat q̄ a teneris annis ad patrem
sanctū dominicū seruētissima deuotōe trabe-
batur. Et cum semel dñm exoraret vt cōser-
uaret eam in p̄missa virginitate tali fuit vi-
sione cōmonita. Apparuerūt siquidē sibi plu-
res patres institutores ordinū diuersoz: in-
ter q̄s erat beatus dñicus: habēs in vna ma-
nu lilium ardens sine cōbustione: et in altera
suū habitum cōsuetum per dñas deportari.
Quisq̄ sibi a p̄fatis offereret quē ordinū vel

let eligere. Rūdit se velle sancti dominici bi-
bitum suscipere. At ille beatus dñicus dixit:
Forti aīo esto o filia: quia certissime hoc ha-
bitū vt desideras indueris. Sicq̄ visio dis-
paruit: et ip̄a mansit in dño cōfortata. Tan-
dem postq̄ parentibus reuelauit se virginis
tatem vouisse illis p̄sentientibus apud eccle-
siam fratrū predicatorū de senis habitum diu
affectatū cum magno feruore suscepit. Ter-
cia virtus p̄cipua et singularis beate cathe-
rine dicif austeritas. Fuit nāq̄ suo corpori
austera et rigidissima p̄pter christum et p̄ci-
pue in tribus.

Primo in cibo et potu.

Secundo in vestitu et lecto.

Tercio in vigilijs et orōnibus.

Primo q̄stum ad victum. Ab infantia car-
nes raro sumebat: quas postmodū totaliter
a se amouit: seq̄ ad esum panis et crudarum
herbarū: ex toto reduxit. Anno etatis sue. xij.
herbarū vsa est succo: vinū autē ita limphanū
sumebat q̄ vini sapore carebat. Illud autem
a. xv. etatis sue anno ex toto relinquens in-
dias pluriū dierū sepius passa est. **Secūdo**
fuit austera in vestitu et lecto. Pannis lineis
vsā est ad tantū deueniēs: q̄ tā hyeme q̄ esta-
te vna sola tunica vestiebat. Alitio quādo-
q̄ vsa est: quod in cathenā ferream cōmuta-
uit et patrem dominicū imitans: sēter quoti-
die fortiter disciplinabat: lectū insuper de
tabulis habebat: et lignum p̄ cernicali absq̄
alterius rei additamento. **Tercio** fuit auste-
ra in vigilijs et orationibus. Nā ad hoc de-
uenit q̄ infra duos dies: vix p̄ horam et dimi-
diam dormiebat. Ad tantū autē tenuitatem
ex austeritatibus deductum est corpus eius:
q̄ cum transisset eius sp̄ritus ex hac vita re-
pertus est vmbilicus renibus adherere. In
principio etiā sue puellaris etatis duple fert
fuisse latitudo dinis. q̄. xxvij. annoz exstans.
Cōfirmat hec oīa **Pius** pontifex maximus
qui in bulla canonizatōis ita asserit. Sum-
ma huius virginis abstinentia fuit et mirabi-
lis vite austeritas. Nam cum vini et carniū
vsū prozsus abieccisset: nec pulmentarijs vl-
lis vteret ad extremū eo deducta est: vt nec le-
gumina ederet nec pane vesceret: nisi celestis
quē verus xpianus in sacramēto sumit altis-
simo. **Quarta** virtus p̄cipua et singularis
beate catherine dicif pietas. Fuit ip̄a p̄fissi-
ma valde et p̄cipue quantū ad tria genera
personarum.

Primo quantū ad pauperes.

Secundo quantū ad infirmos.

Tercio quantū ad peccatores.

Primo quantum ad pauperes. Inquit enim
pius in bulla preacta: pauperibus christi lar
ga manu subuenit. Scribit in sua legenda
q̄ a suo patre licentiam obtinuit: posse de bo
nis domus pauperibus elargiri. Et cōtigit
semel q̄ dum infirmitate corporis grauaret̃
audiuit a multis referentibz qualiter vidua
quedā cōuicina filiis et filiabus multa cru
ciaretur penuria: oratione pmissa tantum ro
bur obtinuit: q̄ frumentū vinū et oleum vsq̃
ad centū quasi librarū pondus in auroza p
funda p̄p̄ijs humeris mira agilitate porta
uit. ac mirabiliter aperto ostio q̃s plani⁹ po
tuit in vidue domo deposuit: licet dispensan
te dño velut alter nicolaus fuerit deprehē
sa. Alias vero semel in fratru predicatorū ec
clesia cōstituta cū quidā pauper ab ea elemo
synam peteret: et illa nihil preter crucē argen
team que erat inter pater noster haberet: ita
rim illa auulsa tradidit indigenti. Apparēs
autē sibi postmodū dñs: illāq̃ ornata lapidi
bus p̄ciosis ostendens ei dixit Tu mihi hāc
besterna die dedisti: et ego p̄mitto tibi q̄ in
die iudicij corā vniuerso angelorū et homi
num cōspectu: illam ad tui gaudiij tumulu
z presentabo. Insuper cū beata catherina sem
per de melioribus traderet cōtigit q̄ vegete
melioris vini abundanter pauperibz erogā
ret. Intantū autē est augmentatū: q̄ vbi di
cum vas sufficere cōsueuerat toti familie p
dies viginti vel circa: tamen p̄ dicta familia
et etiā p̄ pauperibz vsq̃ ad terciū mensis prin
cipium abundantissime p̄durauit. **S**ecū
do fuit pia hec virgo q̃m ad infirmos. Nā
egrotantibus summa diligentia ministravit.
Seruiuit cuidā infirme noīe andree ab oī
bus derelicta: nec horrore plagarū illā exhor
ruit. Quinimmo cum aliquā nauseam passa
fuisset: vulnerū illius putredinē inspiciens et
cōrectans recolleta in quadā scutella lotu
ra cū sanie illā ebibit dicens. Amore sponsi
mei iesu christi corpus meum sic castigabo.
Quo facto statim cessauit omnis p̄cedentis
nausee tentatio: habuitq̃ postea suo cōfesso
ri referre nunq̃ aliquid tam suauis p̄cepisse
saporis atq̃ odoris. Nocte vero sequēti ap
paruit ei iesus x̄ps. ostenditq̃ sua sacratissi
ma vulnera dicens. Quia meo amore tā ab
ominabile potū sumpsisti tibi ingratus nō
ero. Sicq̃ applicās os virginis ad p̄p̄ij vul
nus lateris. Bibe inq̃t filia de latere meo po
tum: quo aīa tua tāta suauitate replebit̃: q̄ eti
am in corpore: q̄d p̄pter me cōtempnisti mira
biliter redundabit. Quo facto tā in anima q̃
etiā in corpore incredibili extitit suauitate dul

cedineq̃ repleta. **T**ercio fuit pia valde san
cta catherina erga peccatores. Multos nāq̃
orōnibus suis et meritis iuuuit ne p̄irent. Si
cut diffuse ponitur in legenda andree de be
lantis ciuem Senarū diuitijs affluentē egro
tantēq̃ ad mortem: cum ex toto penitentiam
sperneret sua oratione p̄uertit ad dñm. Cum
enim p̄ illo orasset ardentissime apparuit ies
sus x̄pus p̄fato infirmo hortatusq̃ est illū q̄
cōfiteretur peccata sua q̄ paratus erat sibi il
la remittere. Qui cōpunctus valde subito cō
fessus est. Et cōdito testamento ad extrema
deductus cum magna deuotione migravit
ad dñm. Puerunt adhuc in p̄fata ciuitate se
narum duo p̄ suis maleficijs ad mortē dam
nati. Qui cum ducerent̃ super currus et car
nes eoz a carnificibz decerperent̃ ignitis for
cipibus deum impie blasphemabāt. Tū au
tem catherina ista nouisset p̄ eis dñm amaro
corde exorauit. Quibus cum ad portā ciuita
tis venissent: apparuit saluator totus vulne
ratus eos ad p̄uersionē inuitans: qui statim
cōpuncti cōfessi sunt sacerdoti: et blasphemiz
as mutauerunt in laudes: sicq̃ letissimi tūle
runt illatam mortē. Et quis enarrare queat
cōuersiones omniū malorū: p̄fectum bono
rum: roborationes imperfectorū: cōsolatiōes
desolatorū: admonitiones spiritualiū pericu
lorum: tam per suas ep̄stolas q̃ etiā oracu
lo viuē vocis erga p̄sonas omnis sexus cōdi
tionis et status p̄ virginē excitatas. Quot sce
leratos de faucibus inferni abstraxerit: quot
obstinatos ad sui p̄gnitionē reduxerit. quot
seculo deditos induxerit in eius cōtemptum
quot vtriusq̃ sexus ad religionū diuersarū
ingressum allexerit. quot de laqueis tentatio
num eruerit. Difficile nāq̃ foret cuncta cō
memorare. Nam aliquotiens maxime in ita
lia ex remotissimis partibus ad ipam vtrius
q̃ sexus persone cōfluebant. Ad eiusq̃ aspe
ctum atq̃ colloquiū taliter cōpungebant̃: vt
sine dilatione current ad cōfitendū pecca
ta sua. Ob quā causam Grego. xij. in adiuto
rium catherine tres p̄fessores p̄cipuos depu
tauit. Qui taliter aliquando occupabant̃: vt
nec spaciū haberent edendi. **Q**uinta vir
tus p̄cipua et singularis beate catherine fu
it patientia: fuit siquidē patiētissima et preci
pue in tribus.

Primo in p̄secutionibus.

Secundo in tentationibus.

Tercio in passionibus.

Primo fuit patiens in p̄secutionibus: q̄d
exempla sequētia manifestāt. Fuit senis que
dam palmerina de penitētia sancti dominici

ff ij

192

que instigante sathana facta est catherine ta-
liter emula: vt nec nomē eius audire valeret.
sed virgini semper detraberet. **I**pa tñ p illa
dñm exorabat: et cum ad infirmitatē grauē
incidisset **C**atherina ad eam visitandā se cō-
tulit. infirma vero durior effecta eam expelli
de domo iussit: p qua nō cessauit catherina
pces ingeminare. **Q**uibus factū est vt eā sibi
reconciliaret: atq; cōtrita illa et cōpuncta sa-
cramētis et gratia dei munita: in dño ex hac
vita migravit. **D**um etiā seruiebat illi infir-
me **A**ndree de qua paulo ante diximus: illa
impatiens cōtumelijs plurimis catherinam
afficiebat: et pcuratē spū malo de inbonesta-
te apud alias sorores accusabat. **C**atherina
tñ ppter ea nec indignabatur ei: nec ab ei⁹ obse-
quijs cessabat. **T**uncq; illa indies in sua duri-
tia pseueraret: catherina orationi se dedit de
iniurijs et infamijs pie cōqueritur. **C**ui xps
apparens duas ostendit coronas vnā spineā
et aliā auream dicens. **S**i hic eligeres aure-
am: spineā postea reportabis. **S**i autē hic spi-
neam postea aureā obtinebis. **Q**uod illa au-
diens et ad patiendū per oīa se offerens: acce-
pit de manu dñi spineam quā suo capiti im-
ponens etiā diebus pluribus reuerentissimū
sensit in capite dolorē. **S**icq; a dño cō-
fortata patientie armis fortiter se muniuit.
Infirma vero patientia catherine superata:
cōpuncta et ingemiscens catherinā alta voce
sanctā omnibus p̄dicabat: seq; ream accusa-
bat: misericordiā petens de his que falso di-
xerat cōtra illam. **Q**uid plura dum catheri-
na tanta inedia corpus affligeret: frequenta-
retq; dominicā mensam: pleriq; vtriusq; ser-
uos rumusculos: vt fieri solet cructabant.
Aliqui dicebant neminē in modo viuendi
singularē esse debere. **A**liqui extremitates su-
isse semp deo et hominib; exosas. **A**liqui ca-
therinam fingere et decipere. **A**liqui ad ina-
nem gloriā illa omnia facere et similia. **Q**ue
ipa deo placere p omnia studens patientissi-
me tolerabat. **S**ecūdo fuit patiens in ten-
tationib; demonū. **A**it quidē. **P**ius in bulla
canonizationis. **L**uctabatur q̄ frequentissime
cum demonib; multisq; illoz molestijs ve-
xabatur. **S**ed aiebat cum apostolo. **T**ū in-
firmior tunc fortior sum. **E**t vt in sua legēda
narratur: qūq; demones deo permittente ca-
therine corpusculū tantis penis et languori-
bus affligerūt vt manifeste viderent in ea si-
gna percussionū et verberū ita vt quasi quod-
dam monstrum videret a cunctis. **T**ercio
fuit patiens in passionibus siue in peniten-
tijs voluntarie assumptis sine infirmitatib;

corpori suo superuenientibus. **T**este enim
Pio vbi supra. **D**olore capitis pene assidue
torquebatur. **E**st uabat febrilibus nec illorū
cruciatu carebat. **S**exta beate catherine
virtus admiranda fuit humilitas: quā oste-
dit maxime in tribus.

Primo in timore.

Secūdo in despectione.

Tercio in cōuersatione.

Primo ostendit suā humilitatē in timore.
Dum enī cepisset visionibus et imaginarijs
et corporalib; a dño iesu xpo visitari: pluri-
mum formidare cepit: dñōq; se cōmendauit:
a quo edocta plenissime fuit: q̄liter visiones
bonas vel malas haberet agnoscere. **E**t dū
semel suo cōfessori de visionibus sibi factis
referret quedā secreta: ille hesitare cepit: atq;
in eam respiciens vidit illam transformatā:
quantū ad faciē in effigiem xpi respicientis
in eam. **T**uncq; ex hoc exclamaret ac diceret.
Quis est qui me respicit. **R**edit catherina
ille qui est. **Q**uo dicto facies illa disparuit: et
cōfessor p̄fatus illo modo de virginis sancti-
tate cōfirmatus remansit. **S**ecūdo osten-
dit catherina hūilitatē in sui despectōe. **H**ac
autē didicit a xpo sibi apparere dicentē sibi
Scis ne filia: que tu es: et quis ego sum? **S**i
hec duo noueris beata eris. **T**u enim es illa
que nō es. **E**go sum ille qui sum. **S**i hāc no-
ticiam habueris in aīa tua: nunq; decipere te
poterit inimicus. **S**iquidē de nihilo creatu-
ra facta est: et sibi relicta cedit in nihilum: et
per se tendit in peccatū: quod nihil est: et ex se
nihil boni cogitare valet. **Q**uare respectu dei
infiniti nihil esse p̄uincitur. **I**deo est iā que
nō est: sed quoniā deus est sors totius esse et
independens esse. **I**deo ip̄i solus est q̄s est.

Tercio ostendit catherina humilitatē in
cōuersatione. **N**am in publicū p̄dit magnif-
q; rebus se ingressa: nō sua sed dñi voluntate.
Postq; enī habitū sacrum suscepit: silentijs
cōtinuum per triennij seruauit: et clausurā
celle tenuit: excepto cum ecclesiā adiit vigili-
as vsq; ad secundū signū matutinale p̄trabe-
bat. **T**uncq; cum ad laudandū deū fratres
predicatores in chorū iam accessisse putaret
ipa cedebat ad aliquāliter quiescendū dicens.
Ecce dñe germani mei et serui tui vsq; nunc
dormierunt. **M**odo vero surrexerunt ad te
laudandum. **T**u serua eos et ego parumper
quiescā. **P**ost vero diuturnā exercitationē
in spiritali vita frequentēq; xpi visitatōe:
iterū apparens ei indicit: vt extra pcederet:
primorūq; saluti verbo intenderet ac exem-
plo p̄miseret in cunctis per illā ad animarū

bat. Ad cōmunionē altaris: quasi ad celestes
nuptias inuitata esset summa cum alacritate
p̄ficiebatur. hec ille. Tam efficac̄ erat eius
ad sacramentum illud ineffabile reuerentia:
vt mens. **Gregorij. xi.** flecteretur ad cōceden-
dū catherine q̄ posset eligere confessorē: q̄ e-
am absolueret: et sibi eucharistiam ministra-
ret et cum altari viatico absq̄ alia licentia ad-
nutum catherine celebraret. **¶ Quinta** gra-
tia et prerogatiua singularis beate catherine:
fuit miraculosa cōsulcatio. Fecit illam deus
in vita et morte mult̄ clarere miraculis. Ex
quibz aliqua explicabimus. In ciuitate. **Se-**
narū quedam nobilis domina **Alexia** habi-
tū ordinis de penitentia suā catherine re-
cepit: que illā coegit vt fecit in domo sua cō-
moretur. Contigit autē ex charistia tūc illos
de domo prefate domie alexie vsci panibus
farine putridē. Superueniēte tritico nouo
consuluit alexia catherinā: an certum residu-
um prefate farine p̄ficiendū foret. Que neq̄
q̄ p̄ficiendum asseruit: sed parari aquā iussit
et farinam afferri. Intrauit ergo p̄mo massā
et tandem panes de parua quantitate illi? fa-
rine quous etiam expulso fetore tam celerit̄
et tot confecit. quot de quaduplici aut quītu-
plici quantitate fere tot facti fuissent: cuz stu-
pore sororis **Alexie** et aliorū de domo. **Tūc**
autē panes de clibano deportati fuissent. in-
uenti sunt ad o sapidissimi: vt oīno immuta-
tio saporis et miraculum p̄cederet. Et cū
daretur de illis panibus pauperibz et fratri-
bus atq̄ illos comederent: omnibus de do-
mo suffecerunt diebus pluribz: etiam i archa
multiplicati. De quibus aliqui a q̄ pluribz
sunt tam pro reliquijs q̄ in argumentū mi-
raculi reseruati. **Tēpore** etiā quo catherina
fuit in vrbe: et ibi in regione colūpne cuz sua
familia viueret de medicitate et nihilomin?
aduenientes hospites recipiebat: ita vt cōti-
nuo quasi triginta p̄sone in domo suo come-
derent. **Cōtigit** semel q̄ die quadā deficien-
te pane q̄ cum catherine fuisset renunciatus
mandauit vt sic ad mensam se poneret: et mo-
dico pane qui ibi reperiēbat inciperet come-
stionē. **Ipa** vero ad orationē accessit. **Quid**
plura? **¶** **E**dentibus illis famelicis et ieiunij
panis ille modicus suffecit oībus abundan-
ter. **Tantūq̄** etiā superfuit: vt ex illo plures
elemosyne pauperibz largirent. **Dum** essz in
ciuitate senarū: audiēs quendā dñm matthe-
um rectorē hospitalis misericordie sibi deuo-
tissimū ex morbo pestilenti grauit̄ egrotare
accessit ad eum dixitq̄ cum magno seruoze.
Surgatis dñe matthee surgatis: quia nō est

tempus in lecto quiescendi. mor ad eius vo-
cem febris et inguinis apostema prefatū pes-
nitus dimiserat. **Sanauit** et multos alios
peste p̄cussos sua oratione fidei. **Sicut** fue-
runt magister **Raymundus** et magister **Bar-**
tholomeus catherine cōfessores. **Et** ne sin-
gula cōplectamur: ita de ipsa loquit̄ **Pius.**
¶ **D**agnū et sanctū erat in plebibus catheri-
ne nomē: vndiq̄ ad eam egroti et maligni ve-
rati spiritibz deducebant. **Et** multi curaban-
tur languoribus et febribus. **In** xpi noīe im-
perabat et demones cogebat ab obsessis abi-
re corporibus. **Propter** quas res duobz ro-
manis pontificibus **Gregorio** vndecimo et
Urbano sexto acceptissima fuit adeo vt lega-
tionibus eoz fungere: multisq̄ et magnis
spiritualibus gratijs ab eis donaret. hec ibi.
¶ **U**bi adhuc interierit quedā nō nisi virtute
dei cooperante per catherinā fieri potuissent
¶ **A**it enī. **D**issidentes summo studio cōpone-
bant: multa extinxit odia. et mortales inimi-
citas: p̄ pace florentinoz qui cū ecclesia dis-
sidebant et interdicto suppositi erant ecclesia
stico. **¶** **A**ppenninūz alpes transire atq̄ vsq̄ in
auinionē ad **Gregoriū** vndecimū proficisci
nō dubitauit cum votū suū ipse **Grego.** de pe-
tenda vrbe roma in occulto factū: et soli sibi
ac deo notū se diuinitus cognouisse mon-
strauit. **¶** **S**exta gratia qua deus catherinā
sublimauit: dicit̄ felix reuelatio. **¶** **Cum** enī in
vrbe romana ipa post multa signoz experi-
menta exhortationes spirituales aliaq̄ exter-
citia religiosa morientū dñica die circa ho-
ram terciā die. **xxix. aprilis. D. ccc. lxxx. mi-**
grasset ad patrē. **Eadē** die magister **raymun-**
dus vltimus eius confessor in cōuentu **Jau-**
nensi erat dispositione p̄sas deinde bono-
niam ad capitulū generale p̄gere: deprecaba-
turq̄ xpi matrē coram quadā imagine vt eū
p̄tegeret a periculis. **¶** **D**ox quadā vocē au-
diuit dicentē sibi. **¶** **N**e timeas: quia ego sum
hic. p̄ te ego sum in celo p̄ te. **¶** **E**go pro te pre-
gam sis securus. **¶** **E**t hesitans pro tunc vnde
vox p̄dierat: tandem inuenit qualiter eadē bo-
ra catherina migrauerat: puenit tandē prefa-
tus magister bononiā vbi magister genera-
lis canonicē fuit electus. qd iam sibi catheri-
na indubitātē p̄dixerat: vt aut sequit̄ **Pius**
in bulla. **¶** **T**actu corpis eius post illū felicē
transitū pleriq̄ egroti salutem cōsecuti sunt
adeo vt nōnullis saluti fuerit: ea tenigisse que
sacrata catherine mēbra tetigere. **¶** **P**ostea ve-
ro virgo ipa iam celo recepta vota supplican-
tū benigne audiuit: et vt a sponso et dño suo
xpo saluatore exaudirent curauit. **¶** **M**ulti enī
ff iij

ex diuersis egritudinibus curati sunt: q̄ au-
dita beate catherine gloriosissima fama eius
patrociniū supplices petiuere. beçille. Pla-
cuit itaq; benignissimo deo sponse sue glori-
am innumeris vt sic dicā vsq; in p̄ntem diē
miraculis manifestare. **S**eptima catheri-
ne gratia et p̄rogatiua singularis est dicta so-
lennis canonizatio. Rome siquidē in basili-
ca beati petri ap̄loz p̄ncipis astante popu-
lo: clero habitosq; sermone ab ip̄o Pio pon-
tificē de vita et miraculis eius missarū solen-
nīs celebratis et cōsuetis cerimonijs rite p̄-
actis ad canonizatiōz sancte p̄cessit: sub his
verbis. Ad honorē omnipotentis et eternē dei
patris et filij et spiritus sancti: ad exaltationē
fidei catholice et xp̄iane religionis augmen-
tum: auctoritate dñi nostri iesu xp̄i et beatoz
petri et pauli ap̄loz eius ac nostra: catherinā
senensem illustris et indelibilis memoriē vir-
ginem: cuius corpus in ecclesia predicatorū
que de minerva dicit hic rome iacet in celesti
hierusalē inter beatoz virginū choros: qñ id
sua virtus diuina suffragante gratia meruit:
iam pridē fuisse receptam: et eterne glorie co-
rona donatā de fratru nostrorū cōsilio decla-
ramus eamq; tanq; sanctā publice priuatim
q; colendā esse decernim⁹ et diffinimus: atq;
in sanctarū cathalago virginū: quas roma-
na venerat ecclesia redigi et ascribi manda-
mus. Statuentes festum eius singulis an-
nis: prima mēsis maij dominica die ab vni-
uersali ecclesia celebrandū esse. Sicq; de⁹ in
sanctis suis admirabilis catherinā in vtraq;
ecclesia triumphante. s. ac militante sublimi-
ter exaltauit. Quē deprecemur: vt illius meri-
tis interueniētib; dignetur et nos ascribere
beate vite. Qui sit benedictus in secula seculorū.
Amen.

Finis

Sermo de sancto Bernardino predicatorum nostri t̄pis p̄ncipe.

Dilectus deo et
hoib;: cuius memoria in bene-
dictione ē. Sapiētis verba sunt
ista originaliter Eccl̄. xlv. c. Et
in epistola hodiernē festiuitatis. Vellē hoc
tempore tanto eloquētie splendore fulgere vt
nō solum alterū demosthenē p̄ncipē oratorū
grēciorū: aut Ciceronē latinū me putarent
oēs astantes: sed angelū crederēt de celo mis-
sum vt fari possem eximias laudes illi⁹ san-

cti bernardini q̄ sua predicatōe nomē glorio-
sum iesu xp̄i mirabiliter exaltauit. Ip̄e q̄ p̄-
alter paulus et vas electōis xp̄ianā religionē
sua doctrina reformat. Ip̄e italīe populos
per abrupta vicioz deuiantes ad semitā vir-
tutum et iusticie reduxit. Ip̄e deniq; religio-
nem sacram minorum numero et sanctitate
adauxit. Merito itaq; in eius solēnitatē p̄o-
nia p̄dicationis ei⁹ enarrare debemus. Ob
illā namq; deo et hominib; dilectus est et me-
moriam ei⁹ benedicta in sempiternū manebit.
De qua in p̄nti sermone tres excellentias p̄o-
nimus declarandas.

Prima d̄r cōmendationis.

Secunda cōditionis.

Tercia honorationis.

**Q̄ cōmendatur p̄dicatio sancti bernardi-
ni: propter humilitatem: charitatem: et patiē-
tiam.**

Capitulu. i.

Prima excellētia p̄dicationis sancti ber-
nardini d̄r cōmendationis. Sua quip-
pe p̄dicatio satis est cōmendanda. Et maxi-
me p̄pter tria.

Primo p̄pter humilitatem.

Secundo p̄pter charitatem.

Tercio p̄pter patientiam.

**Primo cōmendatur p̄dicatio sancti ber-
nardini p̄pter humilitatem. Agnōi s̄dicauit
p̄sumptuose aut superbe se inge ens sed mis-
sus. Officiū namq; predicatorū officium
est angeloz: quia sicut angeli annūciat di-
uina: ita et p̄dicatores de q̄bus Damia in ps̄
ait. Annūciauerūt opera dei. Angeli autē
nō ex se veniunt. sed vt dicit ap̄ls ad Hebr̄
os. ij. ca. In ministeriū missi sunt. Sic et p̄di-
catores. Quō predicabunt ait ap̄ls ad Ro-
manos. x. Nisi mittant. Q̄ autē Elías nō
vocat⁹ se obtulit ad predicanđ cum dixit.
Ecce ego: mitte me. Esaie. vi. ca. Et cōtra cū
Jeremias mitteret a deo se excusauit dicens:
Aa a dñe deus. ecce nescio loqui. Jere. i. ca.
Et si diuersa vox extra p̄dixit: nō tñ a diuerso
fonte dilectōis emanauit. Duo quippe sunt
p̄cepta charitatis vt ait Grego. Amor scz dei
et p̄mi. Per actiuā vitam p̄desse p̄mis
cupiens Elías officiū predicatoris appetijt.
Per cōtemplationem vero Jeremias sedule
amori cōditoris inherere desiderās ne mitti
ad predicanđ debeat cōtradicit. Qd lauda-
biliter vnus appetijt: hoc laudabiliter alter ex-
pauit. Ip̄e ne tacite cōtemplationis lucrū lo-
quendo p̄deret. Ille ne damna studiosi ope-**